



Olivier Latry nem csupán Franciaország, hanem a világ egyik legelismertebb organistáinak egyike. 23 évesen Európa legkiemelkedőbb három orgonaművésze - Philippe Lefebvre, Jean-Pierre Leguay és Pierre Cochereau - mellett a párizsi Notre Dame organistájának rangjára emelték. 1995-től a párizsi konzervatórium tanára. Latry több mint ötven országban, öt kontinensen lépett már fel, önmagát a francia zene nagykövetének tartja.

□□ A világ legjobb orgonájának tartják a párizsi Notre Dame 113 regiszteres, 5 manuális hangszerét, melynek orgonaművésze, Olivier Latry, a francia Zeneakadémia tanára lesz a Világstárok sorozatban április 10-én a Pannon Filharmonikusok vendége. Olivier Latryt pécsi koncertje előtt az orgonaművészet aktualitásairól kérdeztük. □□

– Mi számít francia zenei körökben nagyobb sikernek, a konzervatóriumban tanítani, vagy a Notre Dame organistájának lenni?

– Mindkét dolog nagyon fontos és megtisztelő, de hozzátenném a koncerteket is! Mind inspirációt ad másoknak, és mindegyiket átfogó művészeti élménynek tartom.

– Már 23 évesen a Notre Dame organistája volt. Ez a rang megváltoztatta az egyházzenevel való kapcsolatát?

□ – Ráébredtem milyen szerencsés vagyok, hogy ilyen épületben dolgozhatok. És itt a zene egészen csodálatos, egy nagyon jó kórossal, jó repertoárral, jó kollégákkal... Mint egy álom! Úgy gondolom ezt az álmot az egyházi zene bárhol életre tudja hívni.

□□ – Tanári hivatása, külföldi vendégszereplései révén rálátása van a világ organista utánpótlására. Nő, vagy csökken az érdeklődés a templomi hangszer iránt?

– A tanulók számának csökkenése nem csak az orgonát érinti (ami egyébként a többi hangszerrel összehasonlítva stabilabb), de az egész komolyzenei világot. Egyébként az orgonára mindig is úgy tekintenek, mint a zenei világ szatellitjére, a liturgiai hivatása miatt. Méltatlanul elfeledkeznek róla, hogy az orgona koncerthangszer is, és elképesztően élvezetes tud lenni! Ugyanakkor igen széles az orgonára írt repertoár. De miután az emberek nem járnak annyit templomba, mint korábban, így kevesebb lehetőség jut a templomi organistának is, ami problémát jelent az állást kereső fiatal tehetségeknek. Másrészt sok gyerek a templomban szerzi az első élményét az orgonáról, ám ha a szüleivel nem jut el ide, akkor nem találkozhat a különleges zenei hangzással. □□

– A kortárs szerzők mennyire használják ki a monumentális hangszer adta lehetőségeket?

– Egy olyan zeneszerző, aki sosem játszott orgonán, nem érti igazán jól a hangszert, aki így próbálja az orgonát alkalmazni, az legtöbbször csak kliséket használ. De van néhány zeneszerző, mint például Jean-Louis Florentz, Thierry Escaich, vagy Jean-Baptiste Robin,

akiknek jó érzéke van az orgonához, és új módon közelítik meg az orgonazenét. ☐☐

– Pécsen, Magyarországon ritkán hallani olyan koncerteket, ahol nagyzenekar mellett templomi orgona játsza a szólist. Így van ez Nyugat-Európában is?

– Ugyanez a helyzet, kiváltképpen Franciaországban, ahol a koncerttermeinkben nincsen orgona. De már tettünk előrelépést, és a következő két év folyamán két új orgonát is építenek Párizs két modern koncerttermébe.

☐☐ – Az új templomi orgonák már számítógépes vezérlésűek, beprogramozva megőrzik a rajta eljátszottakat. Nem teszi ez „mellékvágányra” az orgonaművészt?

– Ellenkezőleg, ez nagy segítség, mert az organista mindig a legrosszabb helyen ül ahhoz, hogy jól hallja a hangszert. Ha lehetősége van megismerni, amit éppen eljátszott, az megmutatja, hogy hol van szükség javításra, változtatásra, de az archiválás sem utolsó szempont. El tudják képzelni, milyen lenne Bachot hallgatni, ha az orgonája is számítógépes vezérlésű lett volna?

☐☐ – Kihasználható ez a számítógépes vezérlés az egyházzenei játékban?

– Sokkal kevésbé mint a klasszikus kompozícióknál. A templomokban továbbra is „igazi” organistákra van szükség. Ha viszont felvétel készül a játékról, itt is előnyt jelent, hogy az orgonaművész előkészülhet a mű megszólaltatásának minden részletére.